

Ivan Stošić

SVEĆENICI U PASTORALNOM SLUŽENJU U KOSTRENSKOJ ŽUPI SV. LUCIJE OD 1790. DO DANAS PREMA MATICAMA KRŠTENIH

Mr. sc. Ivan Stošić

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Teologija u Rijeci - Područni studij

UDK: 262.14:251/254[262.2Sv. Lucija -Kostrena][265.1:259]"1790/1921"(497.5)

(083.81)

Prethodno priopćenje

Primljeno: 3. svibnja 2021.

Na temelju matica krštenih župe sv. Lucije u Kostreni članak iznosi podatke o pastoralno aktivnim svećenicima te župe od njezine uspostave do danas. Pritom autor koristi arhivska vrela i literaturu iznoseći popis pastoralno aktivnih svećenika u spomenutoj župi. Ostajući pri temeljnoj intenciji utvrđivanja, u maticama krštenih su posvjedočene vremenske radne nazočnosti dvadeset i šest svećenika u Kostreni. Iznose se i karakteristike njihova upisivanja u matice. Među njima razlikuje se župnike, župne vikare, upravitelje i kapelane. Iznosi se i opise vrela koja se koriste, pri čemu se u prvi plan stavlja matice krštenih.

Ključne riječi: župa svete Lucije u Kostreni, Matica krštenih, Laurentius Fridericus de Munier, Senjska i Modruška biskupija, Riječko-senjska nadbiskupija, Riječka nadbiskupija.

* * *

Uvod

Popisa svećenika na pastoralnom radu u kostrenskoj župi sv. Lucije ima nekoliko i bez dvojbe koristan su doprinos u prikupljanju podataka te vrijedan izvor za pisanje povijesti ove župe kao i za svećeničke životopise. Kriteriji, međutim, prema kojima su ti popisi nastali, razlikuju se pa su ti dosadašnji popisi poprilično neujednačeni i najvećim dijelom ne navode povijesne izvore na kojima temelje svoje tvrdnje.

U ovome je članku riječ o onim svećenicima koji su, prema biskupovu mandatu, određeno vremensko razdoblje pastoralno radili u župi sv. Lucije u Kostreni. Donosi se kronološki popis djelatnih svećenika u ovoj župi od njezine

ustrojanstva, niz koji se poglavito poziva i oslanja na matice krštenih. Ocrtan je dakle kronološki popis, a ne podastiru se cjeloviti životopisi nabrojanih svećenika. U ovaj popis nisu uvršteni oni svećenici koji su poneki put u ovoj župi dijelili sakramente krštenja ili je dijete u susjednoj župi krstio susjedni župnik pa je onda naknadno to krštenje bilo uvedeno u Maticu krštenih ove župe. U popis nisu uključeni ni oni pojedini svećenici koji su, doduše, primili mandat upravljanja ovom župnom zajednicom, ali iz različitih razloga dušobrižničku službu ovdje nisu obavljali.

Svećenici s ovoga popisa upisivali su podatke u matice krštenih, početno latinskim jezikom - imena djece, roditelja, kumova, imena i prezimena krstitelja te ostale podatke. Kasnije, od sredine devetnaestog stoljeća, počelo se u matice upisivati hrvatskim jezikom. Imena i prezimena svećenika krstitelja, a o njima je ovdje riječ, u članku se navode onako kako su ih oni sami upisivali, odnosno kako su se oni potpisivali u maticama krštenih. Svi ovdje nabrojani svećenici sami su u Maticu krštenih upisivali podatke o krštenju i, dakako, ime krstitelja. Iznimka je svećenik Mattheus Sablich (Matija Sablić), vjerojatno kapelan, koji je u ovoj župi krstio, ali čini se da nije vlastoručno unosio podatke u Maticu krštenih. Uz podatke dobivene iz matica krštenih - a ti su podatci središnji u ovome članku - druge matice nisu uzimane u obzir za utvrđivanje točnog kronološkog razdoblja pastoralnog djelovanja pojedinog svećenika u ovoj župi. Matice vjenčanih i umrlih ove župe ne dodaju onom uočenom u pojedinoj Matici krštenih ništa bitno i relevantno za cilj ovoga članka. Nadalje, te su druge matice u odnosu na matice krštenih, iz kasnijeg vremenskog razdoblja, a budući da kronološki popis svećenika u članku ima prioritet, matice vjenčanih i umrlih ove župe nisu uzimane u obzir.

Osim toga, sakrament krštenja temelj je kršćanskoga života, ulaz u život trojedinog Boga i otvaranje pristupa drugim sakramentima. Krštenjem vjernici postaju članovi Crkve te je stoga pripremanju, podjeljivanju i, na koncu, zapisivanju krštenih osoba i njihovih roditelja i kumova u knjige ove župe, kao jedne od temeljnih sastavnica cjelokupnog svećeničkog pastoralnog rada, u ovome članku dano središnje mjesto. U bilješkama su za svakog pojedinog svećenika navedeni i drugi pronađeni podatci utemeljeni na povijesnim izvorima i koji, kao povijesno utemeljena podloga, mogu poslužiti za daljnja istraživanja. U članku su, kad se spominju matice krštenih, nazivi „svezak“ i „knjiga“ istoznačnice. U navedenim i konzultiranim maticama krštenih numeriranje listova i stranica naknadno je provedeno, i to ne posvuda dosljedno. Negdje su ti brojevi pisani tintom, a ponegdje olovkom.

1. Prvi župnik Laurentius Fridericus de Munier

U knjizi u koju su upisivani oni koji su primali sakrament krštenja u župi svete Lucije u Kostreni, a na koricama naslovljenoj *Liber Baptizatorum*,¹ na drugom listu ispisanom crnom tintom na bijelom papiru,² na vrhu stoji: „1790.“ Ispod te godine latinskim jezikom piše: „Jacobum Philippum filium legitimum Antonii et Ursula jugalium Bashich natum 28. Aprilis, ego Laurentius Fridericus de Munier baptizavi eadem die. Patrini fuerunt Bartholomeus Maderesin et Antonia conjux sua Bashich.“ ‘Svećenik Lovro Fridrih de Munier 28. travnja 1790. godine krstio je dijete Jakova, sina roditelja Filipa i Uršule Bašić, i to krštenje, zajedno s imenima kumova, upisao u dotičnu knjigu.’ To je prvi pisani službeni dokument ove župe o podjeli jednog sakramenta u toj župi. U Kostreni su se, dakako, i prije ovoga datuma krstila djeca,³ ali o tome do sada nije pronađen nikakav pisani dokument. Dakle u mjesecu travnju 1790. godine u kostrenskoj župi svete Lucije⁴ u pastoralnoj je službi bio svećenik Laurentius Fridericus de Munier.⁵ Je li upravo De Munier bio taj koji je ovo krštenje 28. travnja vlastoručno upisao u Maticu krštenih ili je pak netko drugi umjesto njega upisao to i kasnija krštenja, teško je s potpunom sigurnošću utvrditi. Način unošenja podataka u maticu i karakteristike rukopisa govore u prilog zaključku da je De Munier ne samo tog prvog pisano nam sačuvanog datuma krstio nego da je to i osobno zapisao, tada i kasnije. Pri unošenju prvih podataka u maticu De Munier iza svojega imena i prezimena, pisanog latinskim jezikom, ne navo-

1 Ova je knjiga, koju u Katoličkoj Crkvi nazivamo *Matica krštenih*, vlasništvo kostrenske župe sv. Lucije, oduzeta 1948. godine i još nije vraćena vlasnici - katoličkoj župi svete Lucije u Kostreni. Trenutno se nalazi u Državnom arhivu Rijeka, *Liber Baptizatorum Parochiae Costrensis S. Lucia Virginis et Martyris ab A.D. 1790. - 1823. et Circularium ab Anno Domini 1803. Svezak I*, HR-DARI, 275 (K4) 221.

2 Listovi i stranice cijele knjige izvorno nisu bile numerirane, netko je kasnije na desnom vrhu gotovo svih listova ove knjige, olovkom ili tintom dodavao brojeve.

3 Najstariji pisani dokument o kostrenskoj crkvi sv. Lucije nalazimo u 15. stoljeću; vidi: Andrija RAČKI, *Povijest grada Sušaka*, Sušak, 1929., 270; vidi također: Marko MEDVED, Prilozi za crkvenu povijest Kostrene, u: *Zbornik katedre čakavskog sabora Kostrena*, 300. godišnjica posvećenja crkve sv. Lucije u Kostreni, Kostrena, 2014., 11. Ako je na tom području u to vrijeme bilo crkve kao zdanja, onda je, dakako, postojala i vjernička kršćanska, katolička zajednica u kojoj su se podjeljivali sakramenti. Trenutno međutim nemamo pisanih dokumenata o podijeljenim sakramentima u kostrenskoj katoličkoj zajednici iz te početne faze postojanja. Kostrensko je područje u to vrijeme crkveno-pravno pripadalo bakarskoj župi. Iz te su župe u Kostrenu dolazili svećenici i s lokalnim vjernicima kršćanima slavili sv. misu i podjeljivali ostale sakramente. Jesu li to zapisivali u posebne knjige? Tridentski koncil sredinom 16. stoljeća donio je odredbu o obveznom vođenju matičnih knjiga. Pisanog dokaza o nekom u ovoj župnoj zajednici podijeljenom sakramentu prije uspostave župe za sada nema. Senjsko-modruški biskup Adam Ratkay posveto je crkvu sv. Lucije u Kostreni 5. svibnja 1714. Više o tome i samom zdanju ove crkve vidi u već navedenom zborniku prigodom 300. godišnjice posvećenja crkve sv. Lucije u Kostreni.

4 Župa sv. Lucije u Kostreni uspostavljena je 1789. godine.

5 Andrija Rački u spomenutom djelu o Sušaku, na str. 270, bilježi o ovome svećeniku: „God. 1789. osnovana bi samostalna župa, a župnikom bi imenovan Lovro Fridrih de Munier Riječanin (do g. 1796.).“ Vjerojatno se Rački referirao na Koblera iako ga nije spomenuo: Giovanni KOBLER, *Memorie per la storia della liburnica città di Fiume*, sv. I, Fiume, 1896. (pretsak Trieste, 1978.), 93.

di stupanj svoje tadašnje svećeničke službe u kostrenskoj župi. Je li on tu bio župnik, upravitelj župe ili kapelan? Nakon mjeseca travnja 1790. De Munier pri zapisivanju krštenja u maticu ne samo da ne navodi stupanj svoje službe nego ne spominje ni svoje ime i prezime. Zapisuje samo ime krštenika, imena djetetovih roditelja i, dakako, datum krštenja. No po stilu pisanja opravdano je zaključiti da je to pisao upravo De Munier. Svoje ime nije upisivao u Maticu krštenih jer je vjerojatno smatrao samo po sebi razumljivim da svećenik koji je biskupovim mandatom poslan u dotičnu župu, u toj župnoj zajednici krsti i podjeljuje ostale sakramente bez da pri svakom upisu u matice navodi ime i prezime krstitelja. Nadalje ova matica na svojim stranicama nema već otisnute rubrike koje upisivanje podataka o krštenju ne bi prepuštale nahođenju onoga koji upisuje nego bi precizno upućivale gdje i koji se podatci trebaju u maticu ubilježiti. Od godine 1793., točnije od 5. prosinca te godine, pojavljuje se u ovoj matici krštenih drukčiji rukopis,⁶ rukopis je ubilježbi čitkiji i vizualno dopadljiviji. Od tada na dalje, odmah do imena i prezimena De Muniera, pojavljuje se dodatak - „Parochus, Parochus loci“, župnik, mjesni župnik. Kasnije, npr. godine 1796. navodi se: „...baptizavit Laurentius Fridericus de Munier ad S. Luciam in Costrena“ (list 5.). Zadnji upis krštenja koje je podijelio De Munier jest 25. listopada 1796. (list 5a).⁷ Na listu 5. ove Matice krštenih kao svećenik krstitelj ubilježen je svećenik „Fabianus Sablich, vicarius loci“. Taj je vikar Fabijan Sablić u to vrijeme bio kapelan u susjedstvu, u Kapelaniji sv. Barbare u Kostreni i, kako je običaj da neki svećenik ponekad zamjeni kolegu iz susjedne župe, tako je u ovome slučaju F. Sablich zamjenjivao župnika De Muniera i krstio dotično dijete. F. Sablich još je jednom naveden kao krstitelj, i to 28. siječnja 1798. i tada iza Sablicheva imena i prezimena stoji: „Capellanus expositus ad S. Barbara in Costrena et Canonicus Titular Modrusiensis“ (list 5a). Matica krštenih župe sv. Lucije, koja se trenutno nalazi u Državnom arhivu Rijeka, svjedoči da je u razdoblju od 28. travnja 1790. do 25. listopada 1796. godine u ovoj župi pastoralno djelovao svećenik Lurentius Fridericus de Munier.

6 Dva puta mijenja se rukopis - prvi put na 4. listu, 5. decembris 1793. piše da je De Munier krstitelj. Ovaj rukopis vidljiv je sve do lista 6. (čini se da su ti listovi kasnije umetnuti!). Godine 1797. krštenu djecu upisuje Petrus Gergotich. Ta vrsta rukopisa vidljiva je sve do lista 27a., kad počinje onaj već ranije uočeni rukopis (je li to Thuszov rukopis?) sve do mjeseca kolovoza 1819., list 64b. Zatim slijedi *Circulares Anni 1824. Emanate*, pa *Status animarum*, pa opet *Circulares* u kojima se od lista 78. mijenja rukopis.

7 Razdoblje od 28. travnja 1790. do 25. listopada 1796. ne „pokriva“, dakako, sve vremensko razdoblje pastoralnog djelovanja De Muniera u kostrenskoj Župi sv. Lucije. Prema Biskupskom arhivu Senj (dalje: BAS), F VIII. br. 9, B 1789., stranica 20, vrijeme službovanja župnika Laurentiusa Fridericusa de Muniera u župi sv. Lucije u Kostreni bilo je od 1. veljače 1790. do 1797. godine. Andrija Rački i Giovanni Kobler bilježe 1796. kao zadnju godinu De Munierova župnikovanja u Kostreni.

2. Petrus Gergotich⁸

U istoj knjizi *Liber Baptizatorum* nalaze se i podatci o krštenicima koje je upisao svećenik Petrus Gergotich. Na listu 7., na njegovu vrhu piše: „Anno Domini 1797. In Ecclesia Parochiali S. Luciae Virginis et Martyris in Costrena baptizati sunt“, iza čega slijedi ime djeteta koje je bilo kršteno i datum krštenja: 1. veljače 1797. Iza datuma pojavljuje se ime krstitelja - „Petrus Gergotich, Parochus Costrenensis ad S. Luciam“. P. Gergotich u Maticu krštenih ove župe uvodi više sustavnosti i preglednosti u pisanju. Na stranicu na kojoj počinje upisivati krštenike jedne godine na vrh stavlja kao naslov: „Anno Domini... In Ecclesia Parochiali S. Luciae Virginis et Martyris in Costrena baptizati sunt:“ Zatim dolazi opet kao naslov - „Mense...“, latinski naziv pojedinog mjeseca u godini. Pod te nazive mjeseci Gergotich upisuje krštenike, navodeći samo dan krštenja (to je tada većinom bio ujedno i dan rođenja dotičnog djeteta). Pri upisivanju krštenih tijekom sljedećih godina P. Gergotich, slično De Munieru, ne upisuje uvijek svoje ime kao ime onoga tko je upisano dijete krstio. Vjerojatno je i on smatrao da se to podrazumijeva. To da je za svu na tim stranicama maticice upisanu djecu isti krstitelj, vidljivo je i po rukopisu. Kad se potpisivao kao krstitelj, P. Gergotich nije se uvijek potpisivao kao župnik kostrenski pri Svetoj Luciji. Takvu praksu nailazimo na listu 14a.: „Petrus Gergotich Parochus Costrenensis ad S. Luciam.“ U Gergoticheve upise krštenika u ovu maticu kasnije će, kao na listu 7., zahvaćati Mathias Thusz. Matica krštenih kostrenske Župe sv. Lucije bilježi i svjedoči da je svećenik Petrus Gergotich u ovoj župi pastoralno djelovao od 1. veljače 1797. do 8. svibnja 1803. godine.⁹

8 Andrija Rački u navedenom djelu o povijesti Sušaka na str. 270 prezime ovoga svećenika piše „Gergatić (do 1803.)“. Sanjin FRANCETIĆ, *Povijest župa Kostrena sv. Lucije i sv. Barbare*, diplomatska radnja, Rijeka, 2004., 35; ovdje se, bez navođenja povijesnog izvora, piše: „PETAR GRGOTIĆ - župom upravlja od 1797. do 1803. Za njegova upravljanja župom podignut je današnji glavni oltar, a njegovo ime upisano je u zabatnom kamenu desnih vrata ophoda.“ Irvin LUKEŽIĆ u *Grobničkom biografskom leksikonu*, Rijeka, 1994., na stranici 82, pod imenom „PETAR GRGOTIĆ“ bilježi: „...svećenik, rodom iz Bakra. Školovao se na sveučilištu u Grazu (1766.). Bio je prvi župnik novoosnovane župe sv. Mihovila u Jelenju (1790 -1796). U njegovo su vrijeme započeli radovi na proširenju stare crkve sv. Mihovila. Godine 1796. imenovan je bakarskim kanonikom i župnikom u Kostreni sv. Luciji (do 1801.).“ I. Lukežić dakle prezime ovog svećenika piše „Grgotić“. Za podatke o ovome svećeniku, koje navodi u navedenom leksikonu, I. Lukežić ne navodi izvore na kojima temelji svoje tvrdnje. U BAS, F V. (B), br. 30, Kraljevsko ugarsko namjesničko vijeće Budim traži da im se pošalje „Verzeichnis“, popis biskupa, vikara, kanonika, profesora, župnika, kapelana, orguljaša i svih koji primaju plaću ili mirovinu. U tom se popisu nalazi također ime i prezime ovoga svećenika, pisano latinski „Petrus Grgotich“. U Matici krštenih, I. svezak, ovaj svećenik svoje prezime piše „Gergotich“. Budući da rukopis, odnosno pojedina slova nisu jasno i čitko pisana, moglo bi se ono „e“ ispred „r“ čitati također kao „a“, dakle „Gargotich“. U svakom slučaju ispred „r“ uvijek se u pisanju tog prezimena u Matici krštenih pojavljuje jedno slovo, nije lako dešifrirati je li to slovo „e“ ili „a“. Prema rukopisu u matici, moglo bi biti Gergotić, ali i Gargotić. Ima više primjera pisanja ovoga prezimena u ovoj matici koji govore u prilog inačici „Gergotić“. Sa sličnim se problemom, vjerojatno listajući maticu, susreo i Andrija Rački koji se, kako sam već naveo, odlučuje za inačicu ovog prezimena „Gergatić“.

9 Prema BAS, F.V. 30 B, Petar Grgotić u kostrenskoj je župi sv. Lucije kao župnik pastoralno djelovao od 1797. do 1803. godine.

3. Mathias Thusz

U spominjanoj Matici krštenih, svezak I., na vrhu lista 28. stoji: „16 Julii 1803. Mathias Thusz, Administrator Parochiae ad S. Luciam in Costrena baptizavit...“¹⁰ Godinu dana kasnije ovaj će se svećenik u matici potpisati: „Mathias Thusz Parochus“ (list 29.). Bio je dakle administrator, upravitelj župe pa onda župnik u Kostreni. Kasnije M. Thusz pri pisanju u maticu iza svojega imena i prezimena ne dopisuje uvijek „Parochus“, ali pri upisivanju imena krštenika uvijek navodi svoje ime kao ime onoga tko je krstio. Na nekim mjestima u matici svojem imenu dodaje: „Parochus Costrenensis“. Thuszov je rukopis u matici čitak, ravnomjeran i skladan, u usporedbi s drugim rukopisima u ovoj matici. Smije se konstatirati da je Thuszov rukopis jedan sasvim „drugi svijet“! Thusz pri upisivanju podataka u maticu na vrh pojedine stranice upisuje godinu, a ispod godine upisuje sve krštene unutar godine s naslova. Posebno, kao naslov, ne navodi mjesec u godini. Kasnije će Thusz stavljati kao naslov ne samo godinu nego i imena mjeseci. U ovu su maticu upisivani krštenici do 2. kolovoza 1829. (list 64a.), a onda su od lista 65. u tu knjigu matice dodani „Circulares“. Na listu 65. ove Matice krštenih piše „Circulares Anni 1824. Emanate.“ Na listu 65a. nalazimo „Status Animarum in Parochia Sanctae Luciae V. et M. in Costrena Summarius pro Anno 1824“. Tu se podastire popis kostrenskih naselja s brojem vjernika u njima. Na listu 66. opet dolazi „Ciruculares“ sve do kraja ove knjige Matice krštenih, mnoštvo je prijepisa, kopija. Neuobičajeno je da se u Maticu krštenih unose „Circulares“ i „Status animarum in Parochia“. Za vrijeme župnikovanja Mathiasa Thusza krštene se počinje upisivati u drugu knjigu Matice krštenih ove kostrenske župe. Ta druga knjiga na koricama ima naslov: „Liber baptizatorum Coesarie Regiae Parochiae ad Sanctam Luciam... Matheus Thusz Parochus Loci.“ Ispod tog naslova naknadno je tintom napisano: „1815. - 1857., svezak II.“¹¹ U ovoj se knjizi, odnosno Matici krštenih, susrećemo s tiskanim rubrikama na svakoj stranici matice. Na vrhu svake stranice matice stoji velikim tiskanim slovima zapisano: „Liber baptizatorum in ecclesia“ i onda je rukom nadodano: „Parochiali S. Luciae in Costrena“. Rubriku čini, sve na latinskom jeziku, godina, mjesec i dan krštenja, broj kuće, ime djeteta, dan rođenja, zatim kojoj konfesiji pripada („Catholic., Graec., Protest.“), spol djeteta („Mascul., Foemin“), ime djetetova oca i majke, kumovi, njihovo zanimanje i ime svećenika koji je krstio. Ova druga knjiga, svezak II. Matice krštenih, na listu 2. (listovi knjige ispisani su tintom) počinje 1815. godinom. Zadnje kršte-

10 U protokolu korespondencije (signatura PK), BAS, PK 20, br. 130, piše da je Mathias Thusz „Administrator ad S. Luciam.“

11 HR-DARI, 275 (K4) 222. Stranice su numerirane tintom do 196. Numeriranje stranica nije vođeno svuda dosljedno.

nje koje je upisao M. Thusz u ovoj je matici - 21. srpnja 1828. (list 60.). U istoj matici M. Thusz na početku upisivanja krštenja u maticu od 1819. piše: „Incipit Annus 1819. Ili „Incipit Novus Annus 1820.“, ili „Incipit Annus Curens 1826.“. Matica krštenih, prva knjiga ili I. svezak, i Matica krštenih, druga knjiga ili II. svezak, svjedoče dakle o tome da je u razdoblju od 16. srpnja 1803. do 9. srpnja 1828. godine (prema prvoj knjizi, svesku, do 2. kolovoza 1829., list 64a.) u župi sv. Lucije u Kostreni u crkvenoj službi bio svećenik Mathias Thusz, župnik.¹²

4. Nicolaus Pobor

U Matici krštenih župe sv. Lucije u Kostreni, svezak II., na listu 61. pojavljuje se 10. srpnja 1828. ime Nicolaus Pobor (Nikola Pobor). Iza upisa podataka o kršteniku, o njegovim roditeljima i kumovima, ovaj svećenik svojemu imenu i prezimenu uvijek dodaje „Parochus Costrenensis“, župnik kostrenski, „ego Nicolaus Pobor, Parochus Costrenensis baptizavi...“ N. Pobor, kad u maticu upiše sve krštenike jedne godine, na svršetku svega popisa za tu godinu dodaje: „Finis Anni...“ Često upisuje ovako: „Incipit Annus curens...“ Kasnije napušta takav način i piše samo „Anno Domini...“ Poborov je rukopis čitak. U ovoj je matici zadnje krštenje koje je upisao Nicolaus Pobor, kostrenski župnik, u godini Gospodnjoj 1842., 13. siječnja (list 139.). Drugi dakle svezak knjige Matice krštenih ove župe svjedoči da je u razdoblju od 10. srpnja 1828. do 1.

12 Andrija Rački u navedenom djelu o povijesti Sušaka, na str. 270, nabrajajući kostrenske župnike svetolucijane, spominje i Matiju Tusa: „Matija Tus (do 1828.)“. Isti autor pak u djelu *Prilozi k povijesti grada Sušaka*, Sušak, 1947., 202, piše: „Spomenusmo u povijesti Drage, kako su tri općine Trsat, Draga i Kostrena uredile zajedničko groblje na Trsatu u Sadu. U tu svrhu kupljeno bi zemljište od Antona Šekulje, zvanog Mišić sa Trsata god. 1834. Na tom groblju bi ukopan prvi Mate Tus, kostrenski župnik.“ Podatke iz ostavštine Josipa Burića u Vatikanskoj knjižnici fotokopirao je mons. dr. sc. Mile Bogović. Vidi BURIĆ, *Senjska i Modruška biskupija, Povijesni podaci, II., Župe, Vat. slavo 69*, tom II. To su Burićevi ispisi koje je on ostavio Vatikanskoj biblioteci, a to je fotokopirao dr. sc. Mile Bogović. Na str. 85 Burićeva ispisa čitamo: „9. siječnja 1821. g. piše biskupu župnik Kostrene sv. Lucije Matija Thusz. Veli da 12 ljudi buni narod i protive se tome da se sazda župno groblje i tih 12 velike nepravilike nam čine. Župnik Thusz veli da je star, bolestan, nemoćan, kašlje, ima reumu, slabo već vidi - veli, još će malo živjeti.“ Na stranici 91 ovog fotokopiranog dokumenta piše: „na upit župnika Matije Tusa, odredio je biskup Ježić 5. rujna 1807. boraveći ovdje na kanoničkoj vizitaciji da se posvećenje crkve ima slaviti prvu nedjelju poslije 5. svibnja, ili na 5. svibnja ako bi taj dan pala nedjelja.“ Na stranici 92 istog dokumenta piše: „Matice krštenih počinju 1790. g., ali su manjkavo vođene sve do g. 1803. kad je revni Matija Tus počeo točno i čitljivo voditi maticu.“ Na stranici 93 ovog Burićeva ispisa piše: „Župnik Matija Tus stanovao je u maloj kućici, koja ima jednu sobicu i podrum, a sada je vlasništvo obitelji Ivana i Romana Doričića kbr. 61 u sv. Luciji. Kasnije su župnici stanovali u zgradi koja je otprilike sadašnjega župnog stana. Sadašnji župni stan sagrađen je 1869. g.“ Na str. 89 istoga Burićeva dokumenta stoji: „već g. 1824. spominje revni župnik Matija Tus 24 zaselka i tuži se da je za njega kao 64-godišnjeg starca doista teška administracija župe, raštrkane na strmom i kamenitu tlu a bez uređenih putova.“ S. Francetić u već spominjanoj diplomskoj radnji (str. 35) piše za Matiju Tusa: „Sastavio je popis ljudi sv. Lucije i to je prvi popis župljana ove župe.“ Prema BAS, pk 20 1803., br. 130, Matija Tus rođen je 2. travnja 1761., a umro je u Kostreni 17. prosinca 1834.

siječnja 1842. u Kostreni, u župi sv. Lucije, pastoralno djelovao svećenik Nicolaus Pobor.¹³

5. Ioannes de Marssanich

U drugom svesku Matice krštenih župe sv. Lucije u Kostreni, na listu 139., pojavljuje se 13. siječnja 1842. godine, odmah do upisanih podataka o kršteniku i njegovim roditeljima i kumovima, također ime onoga tko je krstio - „ego Ioannes Marshanich, Coperator ad Sanctam Luciam in Costrena“. Gledajući rukopis čini se da je to što je upisano u maticu upisao Nicolaus Pobor. Te 1842. godine, 17. siječnja, na listu 140. pojavljuje se ime krstitelja: „Ioannes de Marssanich Capellanus ad S. Luciam in Costrena“ i prema rukopisu moglo bi se zaključiti da je to ispisao I. Marssanich osobno. Marssanichev je rukopis čitak i dopadljiv. Gotovo cijelu 1842. godinu u Kostreni Sv. Luciji krsti Ioannes de Marssanich. Nakon uključno 4. studenog 1842. Marssanichevo se ime, kao onoga koji u ovoj župi krsti, više ne pojavljuje sve do 18. kolovoza 1844., kad je poneki put upisano u ovu maticu (list 157.). Iz toga se da zaključiti kako je Ioannes de Marssanich bio kapelan u župi sv. Lucije u Kostreni.¹⁴ U čitavoj se 1847. godini kao krstitelj spominje I. Marssanich (listovi 172., 173.). I u 1848. godini krsti I. Marssanich, ali počinje se potpisivati „Ivan de Marsanić“. Od listopada 1848. godine De Marsanić počinje upisivati krštenike ne više latinskim nego hrvatskim jezikom, sebe međutim ne potpisuje potpuno hrvatskim jezikom. Najprije piše „Ivan de Marsanić, župe upravitelj“ (list 174.). Kasnije se potpisuje Ivan Maršanić pa opet kao „Ivan de Marsanić“. Točno od 5. listopada 1848. Ivan Maršanić počinje u maticu pisati podatke u svezi s krštenjem

13 Andrija Rački u navedenom djelu o povijesti Sušaka, na stranici 270, pri nabranjanju kostrenskih župnika spominje i „Nikolu Pobora (do 1842.)“. Isti autor u istom djelu na stranici 269 bilježi: „Kostrenjani bili su uvijek prijatelji škole i prosvjete. Putujući po dalekom svijetu imali su prilike da se uvjere od kolike je važnosti obrazovanost. U starije doba polazili su škole u Bakru i na Rijeci. Imade preko 100 godina što je otvorena prva privatna škola. Poučavao je neki Ivan Modričin, sin Jurića zvonara. Kasniji privatni učitelji bili su mjesni kapelani: Nikola Pobor, Ivan Maršanić, Aleksandar Car, Simo Srdoč i Blaž Polić... Ta se stara škola držala u kući Pavletičevoj, dok je ne preseliše u Modričinovu kuću gdje obučavaše neki Poličar u hrv. i njemačkom jeziku. Kasnije bila je škola u kući Tereze Sinčić, pa u kući Sablič, pače neko vrijeme u lazaretu u Martinšćici. Učiteljem je bio kapelan onog lazareta. Kad je g. 1869. sagrađen sadašnji župni stan, smjestiše školu u staru plovaniju. Ta se nalazila otraga sadašnjeg žup. stana... Počevši od g. 1908. imade u sv. Luciji trirazredna škola. Sadašnja lijepa i udobna školska zgrada sagrađena bi g. 1886.“ Više o Nikoli Poboru vidi: Mile BOGOVIĆ, *Visoko školstvo na području Riječko-senjske metropolije*, Zagreb - Rijeka, 1999., 67. Nikola Pobor rođen je u Selcu, živio od 1831. do 1896., studirao od 1851. do 1855., a za svećenika je zaređen 1855.

14 Za podrobnije podatke o svećeniku Ivanu Maršaniću vidi Mile BOGOVIĆ, *Visoko školstvo na području Riječko-senjske metropolije*, 60: „Mjesto rođenja: Rijeka; živio od 1809. do 1890.; studirao u Senju: 1831 - 1835; za svećenika zaređen 1835.“ Andrija Rački, u navedenom djelu o povijesti Sušaka, na str. 269 Ivana Maršanića ubraja među kostrenske svetolucijanske kapelane koji su ujedno bili i učitelji u privatnoj školi u Kostreni.

na hrvatskom jeziku.¹⁵ Na listu 170., nakon što je upisao ime krštenika, roditelje i kumove, nastavlja: „kršten po Joannu de Marsaniću, župe upravitelju“. Kasnije će pisati „po Ivanu Marsaniću“. U kasnijim potpisima Maršanić ovako piše svoje ime i prezime: „Ivan Marsanić“. Tijekom cijele 1849. godine u ovu se maticu upisivalo na hrvatskom jeziku. Također 6. kolovoza 1849. Juraj Mance upisuje podatke na hrvatskom jeziku, sebe potpisuje „plovčan“. Ipak ispred svojeg prezimena dodaje slovo G, „GMance, plovčan“. Prema Matici krštenih ove župe Ioannes de Marssanich, odnosno Ivan Maršanić pastoralno djeluje u kostrenskoj župi sv. Lucije kao kapelan od siječnja 1842. do 24. srpnja 1849.

6. Paulus Viviani

U Matici krštenih ove župe, svezak II., od lista 143. dalje, odmah do podataka o kumovima, 14. kolovoza 1842. pojavljuje se ime Paulus Viviani. Neki put u potpisu samo „N. Viviani“. U upisivanju krštenja u župnu maticu kao krstitelji izmjenjuju se Paulus Viviani kao župnik i Ioannes Marssanich kao kapelan u ovoj župi. Može se postaviti pitanje jesu li obojica stanovali u kostrenskom župnom stanu? No to zajedničko stanovanje moglo je biti samo u starom župnom stanu jer je sadašnji sagrađen tek 1869. Tada je škola bila smještena u taj stari župni stan. Stari stan nalazio se iza sadašnjeg župnog doma.¹⁶ Paulus Viviani kao krstitelj pojavljuje se u zapisima Matice krštenih do 8. kolovoza 1846. (list 170.). Dakle prema Matici krštenih, Paulus Viviani pastoralno je djelatan u ovoj župi u razdoblju od 14. kolovoza 1842. do 8. kolovoza 1846.

15 Ivan Kukuljević Sakcinski 2. svibnja 1843. održao je u Hrvatskom državnom saboru govor na hrvatskom jeziku, u kojemu je predlagao da se hrvatski jezik uvede umjesto latinskog. Službeni je jezik tada bio latinski. Na sjednici Sabora 23. listopada 1847. godine Sabor je hrvatski jezik proglasio službenim u javnoj uporabi. U Saboru se hrvatski kao službeni jezik počinje primjenjivati od 1848. Usp. Sanda HAM, 150. obljetnica sabsorske odluke o proglašenju hrvatskoga jezika službenim, u: *Jezik*, 58 (2011.), 198-200.

16 Usp. Andrija RAČKI, *Povijest grada Sušaka*, 270. A. Rački u istom djelu, pri nabrojanju župnika u sv. Luciji, spominje i ime „Pavao Viviani (do 1847.)“. Za više podataka o Pavlu Vivianiju pogledaj - Mile BOGOVIĆ, *Visoko školstvo na području Riječko-senjske metropolije*, 77: „Viviani Pavao, mjesto rođenja: Mali Lošinj; studirao u Senju: 1819 - 1823“. Ne navodi se kad je rođen, kad je zaređen za svećenika i kada i gdje je umro. Usp. BAS, dokumenti 1842/82, 608, 609 navode da je Pavao Viviani umro u Bakru, 26. siječnja 1868. U jednom drugom dokumentu iz BAS, *Schematismus iz 1868*, piše za Pavla Viviania da je bio župnik župe sv. Lucije u Kostreni. U ovome dokumentu za Viviania također piše „modo privatam vitam ducit“. Sanjin Francetić u već navedenoj diplomskoj radnji na str. 35. o P. Vivianiju piše: „Pavao Viviani - župnik je od 1842. do 1847. On je bio jedan od učitelja privatne pomorske škole u Kostreni koja od 1827. do 1842. ima privatnu nautičku školu iz koje su izišla 72 pomorska kapetana. U Kostrenu dolazi 1. kolovoza 1824. i nastavlja poduku kapetana.“ I ova je tvrdnja bez navoda povijesnog vrela.

7. Mattheus Sablich

U Matici krštenih, svezak II., od 21. kolovoza 1846. pojavljuje se ime Mattheus Sablich. U toj 1846. godini kao krstitelj pojavljuje se i Paulus Viviani. Mattheus Sablich u maticu je upisan kao „cooperator loci“. Prema rukopisu moglo bi se zaključiti da je krštenja u kojima je krstitelj bio M. Sablich u maticu upisivao P. Viviani te da M. Sablich dakle vlastoručno nije u tu maticu upisao ni jedno krštenje koje je osobno podijelio. Vjerojatno je, kao i I. Maršanić, bio kapelan u ovoj župi. Iste se godine kao krstitelj pojavljuje Ioannes de Marssanich, koji u ovoj župi djeluje kao kapelan. Mattheus Sablich¹⁷ krsti najviše u 1846. godini, a krsti također početkom 1847. (9. siječnja, list 171.).

8. Georgius/Juraj Mance

Na listu 175. Matice krštenih kostrenske župe sv. Lucije, svezak II., upisano je jedno krštenje 6. kolovoza 1849. Kao svećenik krstitelj potpisuje se G. Mance, plovani. Od studenog 1849. Juraj Mance počinje se potpisivati „Georgius Mance“, iako podatke o kršteniku, roditeljima i kumovima Mance upisuje na hrvatskom jeziku. Ponegdje se potpisuje kao Georgius, a drugdje „Juraj Mance“. U godinama 1850., 1854. i 1855. obično zaključuje upis jednog krštenja ovako: „po meni Jurju Mance“. Tako na listu 218. piše: „Dne 10. veljače 1855... nakon imena krštenika i roditelja... po meni Jurju Mance, župniku sv. Lucije iz Kostrene“. Juraj Mance u ovoj se matici uvijek potpisuje kao župnik.¹⁸ Od

17 Za detaljnije podatke o ovom svećeniku vidi: Mile BOGOVIĆ, *Visoko školstvo na području Riječko-senjske metropolije*, 70: „Sablič Mate, mjesto rođenja: Rijeka; živio: 1821-1877; studirao u Senju: 1842-1846; zaređen za svećenika 1846.“ Na 94. stranici istog djela, gdje se donosi popis studenata filozofije u Senju, čitamo: „Sablič Matej, mjesto rođenja: Rijeka; studirao: 1840-1842; tečaj F 1-2; T“.

18 Andrija Rački u navedenom djelu pri nabranjanju kostrenskih župnika na stranici 270 spominje: „Juraj Mance (do 1874.)“. Vidi također Josip BURIĆ, *Senjska i Modruška biskupija - povijesni podaci*, t. I-IV. Već spomenut podatak o fotokopiranoj građi iz Vatikanske knjižnice, u posjedu dr. sc. Mile Bogovića, na str. 88 spominje: „Kostrena sv. Lucija. Škola. br. 1032/1865. Na 13. VI. 1865. piše župnik Juraj Mance Duhovnom stolu u Senju. Veli da je škola u njegovoj župi vrlo potrebna. Župa ima 2000 duša. Jedino sredstvo za život im je pomorstvo. Roditelji to uviđaju i pripravnici su doprinijeti za to. To je opća želja. Ali mjesni sudac Paval Medanić i prvi starješina Juraj Rožmarić, kojima ostalo glupo starješinstvo pokloniti se mora, sasma protive se, da se učiona koju su već obustavili, opet uskrsi. Već je o tome Mance pisao Biskupijskom ordinarijatu (15. IX. 1864.). Moli biskupa za zagovor kod vlasti. I to je onda bilo otpremljeno Visokom namjesništvu 21. IX. 1864., br. 1336. To je namjesništvo 20. X. 1864. izdalo nalog (br. 15042/3053) na velikog župana riječke županije Bartola Smaića, da se u ovoj plovaniji selski sudac Paval Medanić kao protivnik napredka. Sučije riješi i ista drugomu povjeri, a svakako da se obustavljena učiona opet uskrsi. No ni jedno ni drugo nije bilo provedeno.“ U citiranom dokumentu na istoj stranici zapisano je i ovo: „1865. br. 1514, već se od 1862. radi na popravku žup. stana ali stvar je uvijek na mrtvoj točki, a župniku je život u pogibelji. Stvar je zapinjala radi toga što se mislilo da će se ova župa dokinuti. G. 1865. je propao taj prijedlog glede ukinuća župe, a prošao je protivni - i opet se radi življe na pitanju popravka stana.“ Na stranici 301 istoga dokumenta čitamo ovo: „Kostrena sv. Lucija. Da doskoči općem blagostanju i narodnoj prosvjeti, župnik Juraj Mance početkom svibnja otvorio je besplatnu mjesnu učionicu u kojoj se odmah nalazi 140 djece. Ovdje je inače već preko 19 godina bila škola ali pred 3 godine radi nekog razdora bila je dokinuta. Župnik Mance je moljakaio i dopiske slao bakarskom magistratu da se ova škola oživi, ali uzalud. Najzad je sam, premda je dosta

24. veljače 1855. kao ime krstitelja, osim J. Mancea, pojavljuje se i Alexander Czar. S A. Czarem počinje opet latinska inačica upisivanja podataka u knjigu matice „Georgius Mance“. S dolaskom A. Czara u ovu župu opet se u matice počinje upisivati onako kako rubrike na dotičnoj stranici zahtijevaju. Prije toga puno je listova u matici ispisano, a da se rubrike nisu strogo poštovala. U čitavoj 1855. godini naizmjenice se pojavljuju imena G. Mancea i Alexandera Czara kao onih koji u ovoj župi krste. Na listu 225. II. sveska Matice krštenih u 1856. godini, odmah do imena i prezimena Alexandera Czara, piše da je on u ovoj župi „cooperator“. A. Czar zadnje je krštenje u maticu upisao 3. prosinca 1857. (list 237). Nakon tog upisa G. Mance piše „Pro memoria“. Zatim dolazi nova, treća knjiga Matice krštenih ove župe, u koju se počelo upisivati podatke od 1858. godine, točnije od 4. siječnja 1858. Podatke u tu maticu unosi, dakako, tadašnji župnik G. Mance. Od 1878. godine, stranica/list 135., Juraj Mance počinje u maticu unositi podatke opet na hrvatskom jeziku. Zadnji upis krštenika u ovu treću maticu,¹⁹ čiji prvi list nedostaje, upisan je pod rednim brojem 41., s datumom 25. kolovoza 1879., na listu 150. Tom se stranicom zaključuje treća knjiga Matice krštenih ove župe. Pritom nam se postavlja pitanje čemu onda na koricama ove matice piše „1900“? Svećenik Georgius Mance, Juraj Mance, u kostrenskoj župi sv. Lucije, prema Matici krštenih ove župe, pastoralno je djelovao od 6. kolovoza 1849. do 25. kolovoza 1879.

opterećen duh. pastvom u ovoj župi od 1843 duše i 7 filijala, sa 1. svibnja besplatno otvorio učionu 1866“ (br. 929). Na str. 93 već spomenutih fotokopija Burićeva ispisa, čitamo: „Sadašnji župni stan sagrađen je 1869. g. Za ovu zgradu doprinijela je vlada kao patron 1876. g. 7.000 for., a župljani su imali doprinijeti 2.000 for. Počelo se graditi 15. III. 1868. a 1. III. 1869. bila je zgrada dogotovljena. Želiš li znati župničke jade, koji se pojavljuju prigodom svake gradnje, a ti čitaj, što je o tom ubilježio revni župnik Juraj Mance u matici krštenih sv. II. pri kraju upisivanja.“ Mile Bogović u već spomenutom djelu o visokom školstvu na području metropolije, na str. 60, bilježi za Jurja Mancea: „Mance Juraj; mjesto rođenja - Vrbovsko; živio od 1811. do 1879.; studirao u Senju od 1832. do 1836; za svećenika zaređen - 1836.“ U BAS čuva se *Album svećenika senjske i modruške biskupije*, u dva je sveska - a i b. Prvi obuhvaća svećenike s početnim slovom prezimena od slova A do L, a drugi od slova M do Ž. U ovim su dokumentima podatci o svim svećenicima Senjsko-modruške biskupije, i to ravnajući se prema ovim rubrikama: mjesto i dan rođenja, školovanje, svećeničko ređenje, službovanje i konačno smrt. Knjiga se počela pisati 1878. (a za neke svećenike i prije), a završila prestankom djelovanja biskupije u Senju, tj. 1. siječnja 1970. Knjige su tvrdo ukoričene veličine 29 x 43 cm. Tu su dakle skupljeni glavni podatci o dotičnom svećeniku i o njegovim službama u Crkvi. U tom albumu za Jurja Mancea piše: „rođen u Vrbovskom 25. veljače 1811., teologiju studirao i završio u Senju, za svećenika zaređen 5. kolovoza 1836. Kao svećenik služio je u mnogim župama - Gornjem Pazarištu, Budaku, Oštarijama Ogulinskim, Mrkoplju, Zlobinu, Vrbovskom, Brodu, Kostreni, gdje je i umro 4. rujna 1879.“

19 Na koricama, zagasito crvene boje, ove matice zalijepljen je listić i na njemu piše: „DARI, K4, 812“. Ispod toga natpisa flomasterom plave boje ispisano je: „25. KOSTRENA MKR, SV. LUCIJA, 1858. - 1900.“

9. Alexander Czar²⁰

U drugom svesku Matice krštenih ove župe na listu 219. od 24. veljače 1855. kao svećenik krstitelj potpisuje se Alexander Czar. Iza njegova imena i prezimena dodano je: „cooperator in Costrena S. Lucia“. Tijekom čitave 1855. godine kao svećenici krstitelji izmjenjuju se Juraj Mance i Aleksandar Car. J. Mance bio je župnik, a A. Car kapelan. Jednom se u toj godini kao krstitelj pojavljuje u ovoj matici i Mate Gršković, župnik u župi sv. Barbare u Kostreni. I u 1856. godini kao svećenici krstitelji izmjenjuju se Mance i Car. Carev je zadnji upis krštenja u ovu maticu na stranici 230, 3. prosinca 1856. Druga knjiga Matice krštenih ove župe svjedoči da je Aleksandar Car kao kapelan pastoralno djelovao u ovoj župi od 24. veljače 1855. do 3. prosinca 1856. Upisivanja krštene djece u ovu Maticu krštenih idu sve do lista 237., iza kojeg Juraj Mance, iako to po sebi ne pripada jednoj Matici krštenih, piše „Pro memoria“. Nova župna zgrada (list 237.). Time završava ova knjiga Matice krštenih i krštenja se počinju upisivati u treću knjigu.

10. Franjo Mikuličić²¹

U trećem svesku Matice krštenih ove župe, od datuma 14. rujna 1879., krštenja upisuje i kao krstitelj se potpisuje „Fr. Mikuličić, bakarski kapelan“, ali već 24. rujna 1879. Mikuličić se potpisuje kao „privremeni upravitelj župe“, sve do 11. veljače 1880. (stranica/list 13.). Stranice su u ovoj svesku numerirane tintom. F. Mikuličić uvijek se u Matici krštenih potpisuje kao „Fr. Mikuličić“. Rukopis mu je u matici čitljiv i pregledan. U BAS, u Albumu svećenika, drugi svezak, stranica/list 4a., spominje se: „Franjo Mikuličić nakon smrti Jurja Mancea predaje upravu župe Mati Vičiću.“ Dana 7. travnja 1889. u Matici krštenih ove župe ponovno se pojavljuje Franjo Mikuličić i potpisuje se kao „župe upravitelj“. F. Mikuličić krsti u ovoj župi sve do 22. prosinca 1889., list 220.

20 Mile Bogović u navedenom djelu o visokom školstvu, na str. 45, o Aleksandru Caru piše: „Mjesto rođenja: Crikvenica, 26. listopada 1830.; živio od 1830. do 1913.; umro u Crikvenici 8. srpnja 1913.; studirao u Senju od 1849. do 1853.; za svećenika zaređen 1853.“ Na stranici 87 istog djela, gdje je popis studenata filozofije u Senju, piše: „Car Aleksandar; rodno mjesto: Crikvenica; studirao: 1848./49.; tečaj F2, T“.

21 U već spomenutom Albumu svećenika, drugi svezak b, list 5a, za Franju Mikuličića piše: „Rodio se u Krasici 2. ožujka 1851., studij teologije u Senju, za svećenika zaređen 8. srpnja 1877.; kao svećenik pastoralno je djelovao u Bakru, Kostreni, Bakru, Kraljevići, Novom Vinodolskom, Sv. Jakovu kod Kraljevice, Kostreni. Umro od sušice u Bakru.“ Biskup Josip Marušić napisao je u *Vienču* članak „Fran Mikuličić (1851 - 1892)“; vidi *Službeni vjesnik biskupije senjske i modruške ili krbavske*, god. XIII., 10. prosinca 1928., br. 2, 66-68. Mile Bogović u navedenom djelu o visokom školstvu na str. 63 piše: „Mikuličić Franjo. Fusnota 189 upućuje na Mikuličićev životopis u *Službenom vjesniku* 2/1929., stranice 66-67.“ Iza toga piše: „Mjesto rođenje: Krasica; živio: 1851 - 1892; studirao: 1873 - 1877; zaređen za svećenika: 1877.“

11. Matija Vičić

On krštenu djecu upisuje u treći svezak Matice krštenih ove kostrenske župe od 23. veljače 1880., list 154., do 31. ožujka 1889., list 216.²² Kad upisuje podatke u ovu Maticu krštenih, ovaj se svećenik u početku upisivanja potpisuje kao „Mate Vičić župnik“. Većina njegovih potpisa u matici kasnije jest „Mat Vičić“. Prema Matici krštenih u Kostreni sv. Lucije, Matija Vičić djelovao je kao župnik od 23. veljače 1880. do 31. ožujka 1889. Nakon Matije Vičića ponovno se 7. travnja 1889. u Matici krštenih pojavljuje Franjo Mikuličić.

12. Ivan Malinarić

Od 20. siječnja 1890. upisuje u Maticu krštenih i potpisuje se kao krstitelj svećenik Ivan Malinarić, upravitelj župe (str. 220.) sve do 28. rujna 1890. (str. 223., br. 38). Ivan Malinarić dakle, prema Matici krštenih ove kostrenske župe, pastoralno je djelovao od 20. siječnja 1890. do 28. rujna 1890.²³

13. Makso Marčić

Od 12. listopada 1890., str. 224., br. 39, upisuje krštenike i potpisuje se u trećem svesku Matice krštenih ove župe „Makso Marčić, župnik“. Zadnji je njegov upis u maticu 21. ožujka 1896., na stranici 261., br. 9. Svećenik Makso Marčić, prema Matici krštenih, kao župnik pastoralno je djelovao u ovoj župi

22 U već spominjanom Albumu svećenika u posjedu BAS, list 158a, nalaze se osnovni podatci za svećenika Matiju Vičića. Rođen je u Crikvenici 1. studenog 1820.; teologiju je studirao u Senju; za svećenika je zaređen 20. srpnja 1845.; kao svećenik djelovao je u župama Lukovdol, Lešće, Grižane, Crikvenica, Bakar, Zagon, Dol; župnik u Kostreni sv. Luciji 29. siječnja 1880.; kanonik u Senju; umro 29. ožujka 1898. Vidi također: Mile BOGOVIĆ, *Visoko školstvo na području Riječko-senjske metropolije*, 76: „Matija Vičić, mjesto rođenja - Crikvenica; živio: 1820 - 1898; teologiju studirao u Senju: 1841 - 1845; zaređen: 1845.“ Andrija Rački u navedenom djelu o povijesti Sušaka na str. 270, pri nabranjanju kostrenskih župnika spominje također „Mate Vičić (do 1889)“. Sanjin Francetić u navedenoj diplomskoj radnji na str. 35, kad je riječ o imenu ovoga svećenika, isto piše: „Mate Vičić - 1874. - 1889.“ Bio je i jedan Mate Vičić, i taj je rođen, doduše, isto u Crikvenici, ali 1869., i M. Bogović u rubrici „svećenik“ za tog Matu piše da je „napustio 22. rujna 1892.“ usp. Mile BOGOVIĆ, *Visoko školstvo na području Riječko-senjske metropolije*, 76.

23 U spominjanom Albumu svećenika, BAS, svezak drugi, b, list 6a, stoji da je „Ivan Malinarić rođen u Grižanama, teologiju studirao u Senju, zaređen za svećenika 1884. Kao svećenik pastoralno je djelovao u Perušiću, Gospiću. Od 1. siječnja 1890. - 24. rujna 1890. administrator u Kostreni sv. Luciji. Godine 1891. bio je upravitelj župe u Oštarijama.“ U tom dokumentu čitamo također: „Anno Domini 1940 die 4. decembris a Domino vocatus Ioannes Malinarić, canonicus honorarius et em. parochus Briniensis, aetatis 81, sacerdotii 56.“ Vidi također: Mile BOGOVIĆ, *Visoko školstvo na području Riječko-senjske metropolije*, 102: „Malinarić Ivan, mjesto rođenja - Grižane; pohađao gimnaziju u Senju 1878/79.“ U istom djelu, na str. 59, piše: „Malinarić Ivan, mjesto rođenja - Grižane; živio od 1859. do 1940.; studirao teologiju u Senju 1880. - 1884.; za svećenika zaređen - 1884.“ Vidi također: Franje PUŠKARIĆ, *Oštarije. Mjesto i župa*, Oštarije, 2013., 57. Usp. Franje PUŠKARIĆ, *Josipdol. Mjesto i župa*, Josipdol, 2017., 145-146, i Franje PUŠKARIĆ, *Zagorje. Mjesto i župa*, Gornje Zagorje, 2019., 202. Pogledaj također: Mile BOGOVIĆ, *Velebitsko podgorje i njegova Crkva u prošlosti i sadašnjosti*, Gospić, 2019., 143, bilješka 315.

od 12. listopada 1890. do 21. ožujka 1896.²⁴ Nakon Marčićeva upisa u Maticu krštenih, 16. travnja 1896., krštene upisuje i potpisuje se vrlo nečitkim rukopisom i potpisom svećenik Martin Krmpotić, i to od 26. travnja do 1. listopada 1896. Na str. 258., pod brojem 37, 38, 41, od datuma 11. kolovoza do 25. kolovoza 1895. kao krstitelj javlja se „Ivan Sablič, novomisnik“.²⁵

14. Martin Davorin Krmpotić

Prema vlastoručnim upisima u Maticu krštenih, svećenik Martin Krmpotić²⁶ pastoralno je djelovao u župi sv. Lucije u Kostreni od 26. travnja 1896. do rujna ili listopada, prema nečitku rukopisu, čini se do 1. listopada 1896. Martina Krmpotića poteškoće i kojekakve prepreke prate već od srednje škole, pa kasnije u svećeničkom radu i životu. Deset je godina pastoralno djelovao u svojoj biskupiji, ali je u tom desetljeću bilo niz stalnih premještaja iz jedne župe u drugu, iako je u svakoj župnoj zajednici, kamo je bio poslan, zauzeto i plodno pastoralno radio. Nakon deset godina pastoralnog djelovanja u Hrvatskoj, na

24 Prema BAS, svezak drugi, b, list 4a, spominjanog Albuma svećenika, „M. Marčić je bio župnik u Kostreni od 24. rujna 1890. do 7. travnja 1896., kad je preminuo. Maksimilijan Marčić rođen je u Začretju, 24. srpnja 1849., teologiju je studirao u Zagrebu i Senju; za svećenika je zaređen 21. lipnja 1873.“ Andrija RAČKI u djelu *Prilozi k povijesti grada Sušaka*, Sušak, 1947., na str. 200 piše: „U pov. Sušaka ispao je pomutnjom iz slijeda kostrenskih župnika Makso Marčić, koji je župnikovao iza Matije Vičića, a bio prije toga više godina tajnikom senjskoga biskupa Posilovića.“ Vidi također: Mile BOGOVIĆ, *Visoko školstvo na području Riječko-senjske metropolije*, 60: „Marčić Maksim, mjesto rođenja: Začretje; živio: 1849 - 1896; studirao teologiju u Senju: 1872 - 73.; za svećenika zaređen: 1873.“

25 Ivan Sablič je, doduše, prema matici, krstio u ovoj župi, ali vjerojatno zato što je te godine kao mladomisnik bio kod kuće u Kostreni. Krstio je u mjesecu kolovoza 1895. (stranica 258.) i potpisuje se „Ivan Sablič, novomisnik“. Ivan Sablič je krstio, iako za to nije ima biskupov mandat, zbog čega nije uvršten u ovaj niz svećenika koji su po mandatu pastoralno djelovali u ovoj kostrenskoj župi. O I. Sabliču vidi: BAS, Album svećenika, svezak drugi, b, list 107a. Vidi također Mile BOGOVIĆ, *Visoko školstvo na području Riječko-senjske metropolije*, 70: „Sablič Ivan, mjesto rođenja Kostrena; živio 1872 - 1920; studirao u Senju: 1891 - 1895; za svećenika je zaređen 1895.“ Također vidi: Franje PUŠKARIĆ, *Oštarije. Mjesto i župa*, Oštarije, 2013., 57.

26 U navedenom Albumu svećenika, svezak prvi, list 163a, o Martinu Krmpotiću piše da je rođen u Krivom Putu 8. studenog 1868., a umro u SAD-u (Arizona) 31. siječnja 1931. od srčane bolesti. Studirao je u Zagrebu i Senju 1888./1889., 1891./1892.; zaređen je za svećenika 4. prosinca 1892.; kao svećenik pastoralno je služio u Cetingradu, Zavalju, Cerovniku, Bribiru, Lađevcu; bio je upravitelj župe sv. Lucije u Kostreni od 10. travnja 1896. do 22. rujna 1896.; zatim je služio u Praputnjaku, Brlogu, Otočcu, Tršću, Zagorju Ogulinskom, Plemenitašu; 16. svibnja 1902. otišao je u SAD. U kolovoza 1921. imenovan je župnikom u Ogulinu, ali čini se da tu službu nije preuzeo. Godine 1927. iz Amerike došao je u Europu, pohodio senjskog biskupa i bio njegov gost do listopada 1927. Godine 1931. daruje novac za kupnju zemljišta za izgradnju crkve na Sušaku. Vidi također: Mile BOGOVIĆ, *Visoko školstvo na području Riječko-senjske metropolije*, 57: „Krmpotić Martin, uz prezime i ime je fusnota 160 - Životopis napisao je Miroslav Vanino u *Glasniku srca Isusova*, 1931., br. 4, stranice 108-111 (sa slikom); mjesto rođenja: Krivi Put; živio: 1868. - 1931.; studirao: 1888./89., 1891./92.; svećenik: 1892.“ Za Martina Davorina Krmpotića dr. Mile Bogović reći će da je „poznati naš svećenik i kulturni djelatnik“, u: Mile BOGOVIĆ, *Velebitsko podgorje i njegova Crkva u prošlosti i sadašnjosti*, Gospić, 2019., 346. Vidi također o ovome svećeniku: *Zvona*, 2/1974., str. 2, s fotografijom poprsja M. Krmpotića; *Zvona*, 1/1991., str. 13, također s fotografijom. O Martinu Davorinu Krmpotiću vidi također: Franje PUŠKARIĆ, *Cerovnik. Mjesto i župa*, Cerovnik, 2016., 129-130; Franje PUŠKARIĆ, *Zagorje. Mjesto i župa*, Gornje Zagorje, 2019., 203-204.

poziv američkog biskupa, a uz dopuštenje senjskog biskupa, odlazi u Sjedinjene Američke Države pastoralno se skrbiti za hrvatske iseljenike. Ondje je plodonosno djelovao u jednoj župi, i to „američko razdoblje“ čini trećinu njegova svećeničkog rada i života (što je ostalo neistraženo i nedovoljno vrednovano). Tko se lati pisanja životopisa ovoga bez dvojbe iznimna svećenika, koji se u svom svećeničkom radu nije zaustavljao na pukom održavanju „hladnog pogona“, u čijem je cjelokupnom pastoralnom djelovanju zamjetljiva intuicija da Kristovo otkupljenje svijeta i čovjeka iziskuje konkretno mjesto i konkretne ljude i narod s njegovim dostojanstvom i temeljnim pravima, morat će istražiti pozadinu i uzroke čestih premještaja iz jedne župe u drugu u njegovoj rodnoj biskupiji, iako je od vjerničkog naroda posvuda bio dobro prihvaćen. Indikativna je činjenica da su, kad je Martin Krmpotić počeo raditi u Americi, nestali dotadašnji česti premještaji, iako je diljem Amerike tada bilo puno hrvatskih iseljenika kojima su bili potrebni svećenici hrvatskoga jezika i ne bi čudilo da je Martin Krmpotić i u Americi radio sad u jednoj sad u drugoj župi, kako se to u Senjskoj i Modruškoj biskupiji u njegovu pastoralnom djelovanju često događalo.²⁷

15. Franjo Pauličić

Na str. 264. Matice krštenih precrtan je broj 39 i olovkom je napisano 40, 7. listopada 1896. pojavljuje se Franjo Pauličić, župnik. Svećenik Franjo Pauličić²⁸ prema Matici krštenih kostrenske župe sv. Lucije pastoralno je radio u ovoj župi od 7. listopada 1896. do 25. kolovoza 1897. Iz rukopisa u matici ne da se uvijek jasno razabrati piše li, odnosno potpisuje li se ovaj svećenik - Pauličić ili Panličić. Andrija Rački u navedenom djelu o povijesti Sušaka, na str. 270, u nabranjanju župnika spominje također: „Franjo Pauličić“. Mile Bogović u navedenom djelu o visokom školstvu, na str. 65, isto piše da je „Franjo Pauličić rođen u Bjelovaru; živio od 1841. do 1897.; studirao u Senju 1869., zaređen za svećenika 1869.“ Sanjin Francetić pak u već spominjanoj diplomskoj radnji, na str. 36 piše: „Franjo Pavličić 1896. - 1897.“ Nakon F. Pauličića u matici susrećemo nekoliko upisa i potpisa: „Antun Polessi, župnik sv. Barbare“.

27 Usp. Stanko GRUBIĆ, Život i djelo Martina Davorina Krmpotića, u: *Riječki teološki časopis*, 10 (2002.) 2, 491-520.

28 U navedenom vrelu Album svećenika, BAS, svezak drugi, b, list 55a, stoji da je „Franjo Pauličić rođen u Bjelovaru 8. srpnja 1841.; studirao u Trnavi, Požunu, u redu sv. Franje, u Zagrebu, u Senju; za svećenika je zaređen 16. srpnja 1869.; za župnika u Župi sv. Lucije u Kostreni imenovan 25. srpnja 1896. Utopio se za brodoloma parobroda 23. rujna 1897. s tridesetoricom ostalih putnika u blizini Ike.“

16. Niko Gršković

U Matici krštenih od 28. studenog 1897. godine pa sve do 4. kolovoza 1898. (str. 277, br. 42) upisuje se kao krstitelj i potpisuje „Niko Gršković, administrator župe“.²⁹ Piše crnom tintom, na mahove rukopis mu je u ovoj matici nečitak. Gotovo se uvijek potpisuje „Niko“, poneki put samo „N. Grsković“. Slovo „s“ u svome prezimenu nikada ne piše „š“ već u obliku izduženog „s“ koji se vjerojatno tada čitao kao „š“. Niko Gršković prema Matici krštenih u Kostreni u sv. Luciji pastoralno je djelovao od 28. studenog 1897. do 4. kolovoza 1898.³⁰

17. Mihovil Grčević

Dana 13. kolovoza 1898., str. 277., br. 43, u trećoj knjizi (svesku) Matice krštenih u Kostreni u sv. Luciji podatke upisuje i potpisuje se „Mihovil Grčević, župnik“. U tom trećem svesku matice Grčević upisuje do 2. prosinca 1900., str. 301. S M. Grčevićem zaključuje se 3. knjiga (svezak) Matice krštenih kostrenske župe sv. Lucije. U četvrtoj knjizi (svesku) Matice krštenih župe sv. Lucije u Kostreni (knjiga se nalazi u posjedu Matičnog ureda Rijeka, Riva 10, i na njezinim koricama stoji: „MKR KOSTRENA I., SV. LUCIJA, 1901. - 1946.“),³¹ na 1. stranici ove Matice krštenih, br. 1, datuma 1. siječnja 1901. pojavljuje se ime „Mihovil Grčevich, župnik“. Od godine 1903. u upisivanju krštenih župnik počinje posebnim naslovom godine u sredini stranice odvajati upise krštenika. Na vrhu u sredini stranice stoji godina, a ispod toga upisi svih krštenih u tom razdoblju. Zadnji je Grčevićev upis u ovu maticu na str. 79., br. 25, datuma 14. rujna 1919. Mihovil Grčević, župnik, prema maticama krštenih kostrenske Župe sv. Lucije, pastoralno je u ovoj župi djelovao od 13. kolovoza 1898. do 14. rujna 1919.³²

29 Mile BOGOVIĆ, *Visoko školstvo na području Riječko-senjske metropolije*, 50: „Gršković Nikola, rođen u Vrbniku, živio od 1863. do 1949.; studirao u Senju od 1883. do 1887.; za svećenika zaređen 1887.“

30 Navedeno pisanje slova „s“ Gršković je pisao na poseban način pa bi se moglo čitati i Grsković i Gršković. Vidi također već spominjani Album svećenika, BAS, svezak prvi, a, list 111a. Tamo piše da je „Nikola Gršković rođen u Vrbniku 15. studenog 1863.; studirao u Senju; 12. lipnja 1887. zaređen za svećenika; 28. rujna 1897., administrator u sv. Luciji u Kostreni; 2. siječnja 1901. izdana mu je otpusnica za službu župnika u Americi, Chicago. U Americi je napustio svećeničko zvanje i bavio se novinarstvom.“ Ova je rečenica naknadno dodana u ova dokument; još je dodano da je umro 1949.

31 Knjiga matice uvezena je u platno, krštenici su unošeni u ovu maticu sve do str. 181.

32 Andrija Rački u spomenutom djelu *Povijest grada Sušaka*, na str. 270 spominje kostrenske župnike pa među njima navodi ime „Mihovio Grčević“. Mile Bogović u navedenom djelu o visokom školstvu na str. 50 bilježi: „Grčević Mile, mjesto rođenja - Kompolje; živio od 1856. do 1933.; studirao u Senju od 1875. - 1879.; za svećenika zaređen 1879.“ Na str. 101 istoga djela u popisu gimnazijalaca nalazimo također: „Grčević Mihovil, mjesto rođenja - Kompolje; studirao - 1874./75.; gimnazija/filozofija F.“ Sanjin FRANCETIĆ u navedenoj diplomskoj radnji na str. 36 piše: „Mihovil Grčević - 1898. - 1919. Počinje pisati župnu spomenicu. Za njegova župnikovanja za crkvu su nabavljena 4 oltara, 12 klupa, krsionica, sazidan je ogradni zid oko crkve, a osobito je brigu posvećivao groblju. Zauzeo se za njegovo proširenje. U župi je pokrenuo „Apostolat molitve“ i mnoge učlanio u društvo sv. Jeronima.

18. Lovro Tomašić

U Maticu krštenih, počevši od 2. listopada 1919., na str. 79., br. 26, upisuje i potpisuje se „Lovro Tomašić, privremeni upravitelj“. Zadnji Tomašićev upis u Maticu krštenih bio je 15. veljače 1920., str. 80., br. 5. Rukopis mu je u matici čitak. Lovro Tomašić, prema Matici krštenih kostrenske župe sv. Lucije, pastoralno je djelovao u ovoj župi od 2. listopada 1919. do 15. veljače 1920.³³

19. Klarencij Klarić

Nakon Lovre Tomašića, prema Matici krštenih, kao krstitelj pojavljuje se „o. Klarencije Klarić, franjevac na Trsatu“, tako je on sâm u Matici krštenih zapisao 22. veljače 1920., str. 80., br. 6. Kao krstitelj u župi fra K. Klarić opet se u matici pojavljuje 29. kolovoza 1920. godine. Ovaj put svojem imenu i prezimenu dodaje „up. župe“, upravitelj župe. Od br. 34, na str. 83., godine 1920. K. Klarić potpisuje se kao „kapelan“, ali i „duhovni pomoćnik“. Od br. 39., str. 83., iste godine, Klarić se potpisuje kao „uprav. župe“. Fra Klarencij Klarić krsti u ovoj župi sve do 18. travnja 1922., str. 90. Franjevac Klarencij Klarić iz trsatskog samostana, prema Matici krštenih kostrenske župe sv. Lucije, pastoralno je djelovao od 22. veljače 1920. do 18. travnja 1922., uzimajući u obzir onaj „interval“ prouzročen talijanskim zaposjedanjem Kostrene i događajima vezanima za A. Vidasa, tadašnjeg upravitelja župe. U Spomenici kostrenske župe sv. Lucije, na str. 12, zapisano je da je 1920. godine, prve nedjelje u korizmi, počeo upravljati župom sv. Lucije u Kostreni o. Klarencij Klarić. „Administrirao je njom sve do dana sv. Marka, kad je imenovan za upravitelja župe Kostrena s. Lucije vlč. g. Andre Vidas.“ Budući da je A. Vidas bježeći pred talijanskim vojnim vlastima otišao iz župe, fra Klarencij Klarić ponovno dolazi u Kostrenu kao od senjskog biskupa imenovani upravitelj župe. U Spomenici župe na str. 12 piše da je fra K. Klarić „administrirao župu excuredno“. U navedenoj Spomenici župe na str. 12 čitamo: „Došav (fra K. Klarić, moj dodatak)

Crkvu je opremio liturgijskim ruhom. Župu napušta godine 1919., kada odlazi u mirovinu.“ Za ove tvrdnje autor ne navodi izvor.

33 O ovome svećeniku vidi: BAS, Album svećenika, svezak drugi, b, list 133a. Vidi također: Mile BOGOVIĆ, *Visoko školstvo na području Riječko-senjske metropolije*, 75: „Tomašić Lovro. Fusnota 221 koja upućuje na Tomašićev Životopis u *Službenom vjesniku*, 1957., stranica 30: Mjesto rođenja: Hreljin; živio: 1887 - 1957; studirao teologiju u Senju: 1897 - 1901; za svećenika zaređen: 1901.“ U *Spomenici* Župe svete Lucije u Kostreni na str. 12, ispod naslova „Godina 1919“, zapisano je: „Za njegova (Grčevićeva, dodatak autora ovoga rada) nasljednika u upravljanju župe Kostrena sv. Lucije imenovan je susjedni župnik Lovro (netko kasnije kemijskom olovkom dodao: Tomašić) iz Sv. Barbare, došao u sukob sa župljanima Kostrene sv. Lucije a zatražio je ujedno i premještanje iz Kostrene sv. Barbare. Zato u nestašici i potrebi zatraži Pres. Ordinarijat Senjsko-modruški franjevački samostan, da jednog patra žrtvuje za administriranje župe Kostrena sv. Lucije i tako se zbude, da je godine 1920. prvom nedjeljom u Korizmi započeo administrirati župu Kostrenu sv. Luciju O. Klarencij Klarić, kapelan Trsata za onda.“

naime 25. XI. o. Klarencij u Kostrenu našao je nastanjene vojnike u župnom stanu a na zgradi je vijala talijanska zastava. Smjesta je dao iznijeti sve stvari iz župnog dvora i premjestio ured u jednu kuću iza crkve (kuća Josipe Glavan i Jurja Perović) dok se pozivu da dođe pred zapovjednika uopće nije htio da odazove već je vratio se u samostan na Trsatu napisao protest upravljen na kot. Oblast moleći za posredovanje.“

20. Andrija Vidas

Godine 1920., 23. svibnja, na str. 81., br. 18, kao krstitelj u Maticu krštenih upisan je „Vidas, up. župe“.³⁴ Do uključno br. 24, str. 82., datuma 20. lipnja 1920., kao krstitelj u župi sv. Lucije u Kostreni upisuje se i potpisuje A. Vidas. Potpisuje se samo „Vidas, up. župe“, a zatim od br. 28 do br. 33, str. 82., u mjesecu srpnju godine 1920., zapisuje da u Kostreni krsti A. Vidas.³⁵ U Spomenici župe na str. 12 zabilježeno je: „No zbog toga, što je bio (A. Vidas, moj dodatak) denunciран kod talijanskih vlasti, koje su držale u okupaciji Kostrenu sv. Luciju, da je politikant i spletekari protiv Italije, morade pobjeći, da se spasi od internacije. I tako opet župa ostade bez upravitelja, a Ordinarijat zamoli iznovice franjevački samostan na Trsatu, da preuzme administraciju (29. VII.). Iz Senja su poslali dekret, kojim se imenuje o. Jeronim Rek,³⁶ učitelj novaka upraviteljem župe Kostrena. No kako su to officia incompatibilia, stiglo je 30. IX. imenovanje o. Klarencija Klarića za upravitelja župe.“ Tako je fra K. Klarić ponovno upravljao ovom župom, sve do 1922. godine. U već spomenutoj Spomenici, na str. 17, piše: „Premda je Franjevcima na Trsatu bila Kostrena sv. Lucija predana na privremeno upravljanje to se je upravljanje neobično proteglo i prelijevalo iz godine u godinu na dugo, tako te se je mislilo da Ordinarijat senjski ni ne misli poraditi ništa oko postavljanja župnika odnosno upravitelja iz svog klera. Uprava je župe imala da trpi koliko materijalno toliko i moralno zbog te možemo je nazvati vakancije. Jer upravitelj njezin po svojem zvanju i po svojem položaju nije smio da se upušta u veće pothvate, a ti su bili neodgovorni, a ni baratati novcem crkvenim ne smije, jer mu oduzima redovničko pravilo u tom moć. Zato je uprava takva župom hramala... O. upravitelj ograničio

34 O ovome svećeniku pogledaj BAS, Album svećenika, drugi svezak, b, list 161a. Vidi također: Spisi 1920./2163, 2304.

35 BAS, u Spisima 1920/2304 i 2163 piše da je Vidas Andrija upravljao Župom sv. Lucije u Kostreni od 1. svibnja 1920. do 29. srpnja 1920. Vidi također: Mile BOGOVIĆ, *Visoko školstvo na području Riječko-senjske metropolije*, 77: „Vidas Andrija, mjesto rođenja: Kraljevica; živio: 1880 - 1942; studirao teologiju u Senju: 1900 - 1904; zaređen za svećenika: 1904.“ U već spominjanoj *Spomenici* župe ime ovoga svećenika napisano je kao „Andre“ (str. 12). I Sanjin Francetić u spomenutoj diplomskoj radnji na str. 36 ime ovog svećenika navodi kao „Andre“.

36 Vidi: BAS, Spisi 1920./2302, 2433, 2437.

se zbog nedostatka vremena i drugih razloga na ured i posao u crkvi i započeo u g. 1921. u nadi, da će brzo predati župu stalnom župniku.“ U istoj Spomenici na str. 27, gdje se nastavlja prikazivati ono što je zajedno stavljeno pod godinu 1922., stoji: „Dne 6. IV. dobio je o. Klarencij, dekret, kojim se rješava upraviteljstva župe a imenuje se za upravitelja g. Iv. Kumbatović. Dne 20. IV. predao je upravu župe pred prisutnim dekanom Ignacijem Rahelićem g. Ivanu Kumbatoviću župe up. sv. Barbare.“

21. Ivan Kumbatović

Četvrta i peta knjiga Matice krštenih kostrenske župe sv. Lucije bilježe da je Ivan Kumbatović, koji uz svoje ime najprije dodaje „priv. upr.“, zatim „upravitelj župe“, a kasnije „župnik“, u ovoj župi krstio od 23. travnja 1922. do 16. veljače 1964. Peta knjiga (svezak) Matice krštenih³⁷ u posjedu je ove župe, a četvrtu knjigu posjeduje Matični ured u Rijeci (Riva 10). Kumbatovićev rukopis u ovim maticama nije posvuda čitak, posljednjih godina zapisivanja na nekim mjestima matice gotovo je nečitljiv. Kumbatovićeva teško čitljiva teksta posebice je puno u Spomenici ove župe. Za godinu 1945. i dalje malo ili gotovo ništa nije upisivao u Spomenicu. Matične knjige župe sv. Lucije u Kostreni svjedoče da je svećenik Ivan Kumbatović³⁸ u ovoj župi pastoralno djelovao od 23. travnja 1922. do 16. ili 26. (nečitko napisano) veljače 1964. U *Službenom vjesniku senjske i modruške biskupije*, 1964. - IV, stranica 38, o Ivanu Kumba-

37 Knjiga, čije su korice s crvenim mrljama, ima etiketu na kojoj tiskarskim slovima stoji MATICA ROĐENIH. Ovo ROĐENIH prekriziženo je i napisano rukom, tintom - krštenih. Ispod toga, opet rukom napisano - Od 1949. Na vrhu te etikete, rukom, tintom napisano - ŽUPA SV. LUCIJA, KOSTRENA. Stranice su u ovoj matici numerirane od 1 do 99. Svećenici su se pri upisu u ovu maticu koristili tintom, neki i „kemijskom olovkom“. Papir ove matice loše je kvalitete tako da je pisanje tintom po jednoj stranici, na nekim mjestima, ostavilo tragove i na poleđini stranice. Tiskane rubrike u ovoj knjizi matice jesu ove: broj stranice, KRŠTENIKA godina, dan i mjesec rođenja, krštenja, ime, zakonit ili nezakonit; RODITELJA ime, prezime i stališ, vjera, mjesto stanovanja i kućni broj; KUMOVA ime i prezime, stališ; KRSTITELJA ime, prezime i služba; OPASKA. Knjiga matice visine je 42, a širine 30 cm.

38 U *Službenom vjesniku Senjske i modruške biskupije*, 1964., sv. IV., 37-38, piše: „18. srpnja 1964. umro je u Kostreni sv. Luciji tamošnji župnik Ivan Kumbatović. Pokojnik je bio rođen u Omišlju na otoku Krku 28. X. 1876. Nakon završene klasične gimnazije na Rijeci zamolio je senjskog biskupa da ga primi kao svoga klerika u senjsko sjemenište gdje je završio bogoslovske studije i 29. lipnja 1912. zaređen za svećenika.“ U navedenom *Službenom vjesniku* nalaze se podatci da je I. Kumbatović bio kapelan u Slunju, Mrkoplju, Crikvenici i Rijeci, pa župnik u Lukovdolu. Godine 1921. imenovan je upraviteljem župe u Kostreni Sv. Barbari, ali je već 6. IV. 1922. premješten u Kostrenu sv. Lucije. Andrija Rački u navedenom djelu o povijesti Sušaka na str. 270, nabrajajući kostrenske župnike spominje, kao zadnjega u tom popisu, Ivana Kumbatovića. Vidi također Mile BOGOVIĆ, *Visoko školstvo na području Riječko-senjske metropolije*, 58: „Kumbatović Ivan, (fusnota 162 upućuje na *Službeni vjesnik*, 1964., str. 37-38), mjesto rođenja: Omišalj; živio od 1876. do 1964.; studirao u Senju 1897. - 1901.; zaređen za svećenika 1901.“ Vidi također Kartoteku svećenika u Kancelariji Riječke nadbiskupije. Na kartonu, na čijem se vrhu nalazi ime Kumbatović Ivan (Nikola), navedeni su osnovni osobni podatci o dotičnome. Zabilježen je i župnički ispit. U ovome Kumbatovićevu kartonu piše da je imao dva takva ispita: 1905. i 1906. Zatim se navode godine i mjesta Kumbatovićeva službovanja i stupanj službe. Ivan Kumbatović pokopan je na mjesnom groblju u Kostreni Svete Lucije.

toviću piše: „bio je uzoran dušobrižnik kroz čitav svoj dugi svećenički život, tih i ustrajan radnik u vinogradu Gospodnjem. Svuda gdje je službovao ostavio je lijepu uspomenu i dugo sjećanje. Prvenstveno treba naglasiti njegovu duboku pobožnost... Brinuo se je za žive hramove Duha Svetoga - svoje župljane, da im pruži sve potrebno za njihovo spasenje, ali je nastojao da i crkveni objekti budu uredni i ukrašeni.“ U Spomenici ove župe na str. 41 piše: „18. VII. 1964. umro je providen sv. sakramentima župnik Ivan Kumbatović. Pokopan je u mjesnom groblju 20. VII. Od kuće do crkve vodio je sprovod Ordinarij preuzvišeni Dr. Viktor Burić, biskup Senjski i Modruški, a od crkve do groblja Mons. Josip Pavlišić, pomoćni biskup i generalni vikar, uz prisustvo brojnog svećenstva i puka.“

22. Mijo Liković

U petoj knjizi Matice krštenih kostenske župe sv. Lucije, na stranici 23., pod brojem 5, datuma 18. listopada 1964. prvi put kao krstitelj pojavljuje se Mijo Liković, koji se potpisuje „upravitelj župe“. Zadnji Likovićev upis krštenika u ovu maticu bio je 6. lipnja 1965., stranica 24., br. 7. Likovićev rukopis u ovoj je matici čitak. Prema Matici krštenih kostenske župe sv. Lucije, svećenik Mijo Liković³⁹ pastoralno je u ovoj župi djelovao od 18. listopada 1964. do 6. lipnja 1965.

39 U svećeničkoj Kartoteci u posjedu Kancelarije Riječke nadbiskupije, na Likovićevu kartonu stoji: „Liković Mijo (+Pavao). Datum rođenja: 24. listopada 1929.; mjesto rođenja: Maja, Prijeka kraj Gline; otac poljoprivrednik, majka Katarina r. Pavušek. Bilo ih je dvoje braće i dvije sestre, Mijo je drugi po redu. Djetinjstvo je proveo kod kuće, pučku školu u Hrvatskome Leskovcu. Nižu gimnaziju pohađao u Travniku do 1945. i kasnije u Zagrebu. Bogosloviju u Rijeci. Datum ređenja: 1. studenog 1954. u Rijeci. Kao svećenik pastoralno je djelovao: Brinje, Lukovdol i Plemenitaš, Crikvenica, Senj, Krivi Put, Jezerane, Stajnica, Lipica, Kostrena sv. Lucija, duhovnik u biskupskom sjemeništu u Rijeci, Generalski Stol, Lipa, Kraljevica i Bakarac, Šmrika, Jadranovo. Umro 3. lipnja 2019. u Rijeci. Pokopan 5. lipnja 2019. u Kraljevici.“ U izvještaju IKA-e od 5. lipnja 2019. o ispračaju mons. Mije Likovića u Kraljevici donose se oproštajne riječi svećenika Ivica Klanca na groblju: „Njegovo je životno geslo bilo: Nikoga ne osudi, svakoga razumjeti i pokušati opravdati. Jadan čovjek - govorio bi. Jednostavno bio je dobar da ni mrava ne bi zgazio“ - posvjedočio je I. Klanac te iznio niz crtica iz razdoblja zajedničkog života. Nadbiskup Ivan Devčić u homiliji na sprovodnoj misi u Kraljevici spomenuo je „križeve koje je pokojnik cijeloga života hrabro i s vjerom nosio. U ranom je djetinjstvu, kad je imao pet, odnosno osam godina izgubio oca i majku, ređen je u tajnosti, tri puta bio zatvaran te je prošao brojne premještaje u župničkoj službi. Nakon đakonskog ređenja i svećeničkog ređenja, proveo je od 1955. - 1958. u zatvoru u Staroj Gradiški. Zatim je 1961. ponovno osuđen jer je obavio vjenčanje bez prethodne registracije na općini. Na robiju u trajanju od 6 mjeseci ponovno će otići u zloglasni zatvor jer je tobože izazivao vjersku i nacionalnu netrpeljivost. Sva nepravедna suđenja i zatvorske kazne kao i brojne premještaje u službi, Mijo Liković je prihvaćao i izvršavao.“ Mijo Liković u *Spomenicu* ove župe upisao je jednu zabilježbu, i to na str. 41.

23. Franjo Štefančić

U Matici krštenih ove župe, peta knjiga, 3. listopada 1965., na str. 24., br. 8, upisao je svoje ime kao krstitelj Franjo Štefančić, upravitelj župe, od 1971. župnik. Zadnji Štefančićev upis i potpis u ovoj matici bio je 8. prosinca 1974., str. 42., br. 14. Štefančićev rukopis u ovoj matici nije uvijek čitljiv. Prema Matici krštenih kostrenske župe sv. Lucije svećenik Franjo Štefančić pastoralno je djelovao u ovoj župi od 3. listopada 1965. do 8. prosinca 1974.⁴⁰

24. Josip Šojat

Josip Šojat u Matici krštenih kostrenske župe sv. Lucije prvi je put zabilježen kao krstitelj 2. ožujka 1975., na str. 43. Tada i kasnije svećenik J. Šojat

40 *Vjesnik Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri*, 2/1997., na str. 62-63 donosi *Kratki životopis fra Franja Štefančića*. U tom životopisu piše: „Rođen je 29. siječnja 1911. u Lokvama od oca Ivana i majke Milke r. Vukonić. Osnovnu školu je završio u Lokvama. Nižu gimnaziju u Franjevačkoj teologiji u Makarskoj. 1934. g. kao nadareni glazbenik i odličan pjevač završio u Ljubljani 1942. g. glazbenu akademiju s glavnim predmetom orgulje. Za svećenika je zaređen 22. srpnja 1934. u Splitu. 6. travnja 1944. dobio je od tadašnjeg župnika vlč. Josipa Smolkovića poruku da dođe za Uskrs u župu Lič, kamo je pošao. Nije mogao uspostaviti vezu ni sa svojom Provincijom ni sa senjskom biskupijom. U Liču je našao miniranu crkvu i spaljeni župni dvor, a partizani su ubili dotadašnjeg župnika (i njegovu sestru i brata - sami su morali kopati vlastite grobove). U takvom stanju, bez ikakve i ičije predaje počeo je voditi tu župu Lič. Bio je prisiljen dovesti k sebi i roditelje zbog gladi i neimaštine. 1947. odazvao se pozivu iz Provincije i došao u Zadar u porušeni samostan. Od roditelja su stizala pisma da dođe k njima jer su u velikoj bijedi. I vratio se roditeljima. 1947. poslao ga je biskup Burić u župu Ravna Gora za pomoć vlč. Šojatu (koji je bio u Rijeci). Iz zdravstvenih razloga premješten je 1948. u župu Lokve. U međuvremenu dobio je i sekularizaciju dekretom od 28. veljače 1948. Tada je uzeo roditelje k sebi u privatni stan jer je župni bio jako oštećen. U Lokvama je službovao do 1952. g., a onda je premješten u Hreljin gdje je bio do 1965. u jesen. Uz Hreljin je posluživao Križišće i Smriku. Iz Hreljina se preselio u Kostrenu, sv. Luciju i sv. Barbaru 1965. Službovao je u onim teškim i opasnim ratnim i poratnim vremenima. Uz župničku službu bio je profesor crkvene glazbe na Visokoj teološkoj školi u Rijeci. Ove službe vršio je do 1974. Molbu za ekskardinalaciju predao je na Ordinarijat 9. prosinca 1974. koja je riješena pozitivno 31. XII. 1974. Primljen je ponovno u našu Provinciju i od siječnja 1975. živio je ovdje na Poljudu sve do svoje smrti... Kroz svoj dugi vijek odgajao je mlade bogoslove za osjećaj potrebe i ljepote glazbe u liturgiji. Skladao dosta crkvenih skladbi koje se odlikuju pjevnošću, a svojim snažnim, sonornim glasom bogatio je crkvene proslave (Te skladbe će trebati sakupiti i popisati).“ U *Zvonima*, 3/1966, na str. 9 piše: „Posebno je na posljednjoj misi /u Kostreni/ zapažen nastup pjevačkog zbora od 28 sjemeništaraca riječkoga sjemeništa. Oni su izveli misu u E-molu F. Štefančića, domaćeg župnika (koji vodi obje župe). Zbor je pod vodstvom samog skladatelja iznenadio dobrim kvalitetama, pa su razumljive izražene želje, da taj nastup ne budi jedini. G. Jenko, koji je pred 35 g. postavio orgulje, montirao je i električni motor za orgulje, tako da je večernja misa bila na - atomski pogon - kako se duhovito izrazio jedan župljanin.“ O Franji Štefančiću vidi također: *Zvona*, 7-8 (1997), 13. U *Spomenicu* kostrenske župe sv. Lucije, na str. 41 Franjo Štefančić zapisao je: „Dekretom od 20. VIII. 1965., a nakon predaje župa: Hreljin, Križišće i Šmrika doselio je u župu sv. Lucije novi upravitelj njezin Štefančić Franjo. Preuzeo je na upravu i sv. Barbaru. To je bilo 29. IX. 1965. na Miholje. Nakon smrti pretšasnika, ostale su u stanu njegova nećakinja sa svekrvom. To je bio razlog da se novi upravitelj župe nije odmah doselio nakon primitka dekreta. Doselio je iz Križišća, kad su otselile. Župni stan je izvana u dobrom stanju, ali nutarnja zapuštena. Odmah se pristupilo uređivanju, bijeljenju i čišćenju prizemlja i sprata... Troškovi su iznosili cca 100.000 din... Crkva ima lijepe, male pneumatske orgulje s jednim manualom, ali na ručni pogon mjeha. Odlučilo se postaviti električni pogon. Za taj posao zamoljen je majstor Jenko iz Št. Vida kraj Ljubljane. Na samog Patrona crkve 13. XII. došao je postaviti ventilator za mjeh sin starog majstora Franca Jenka. Po ugovoru ili dogovoru trebao je doći uoči Patrona ali se prevario u datumu... Ipak do mise popodneve u 16 h već se orgulje radile pod novim ventilatorom!“

uvijek se potpisuje - „dr Josip Šojat župnik“. Zadnji Šojatov upis i potpis u ovoj je Matici krštenih 9. lipnja 1979., str. 53. Šojatov je rukopis u ovoj matici čitak i estetski skladan. Na nekim stranicama matice netko je drugi umjesto njega upisivao krštenike i ime svećenika krstitelja (stranice 52. i 53.). Svećenik Josip Šojat prema Matici krštenih (peta knjiga) u župi svete Lucije u Kostreni pastoralno je djelovao od 2. ožujka 1975. do 9. lipnja 1979.⁴¹

25. Anton Zec

Anton Zec u Matici krštenih Župe svete Lucije u Kostreni prvi se put upisao kao krstitelj 24. lipnja 1979., str. 53., br. 7. Tada i kasnije svećenik A. Zec uvijek se potpisuje - „Anton Zec župnik“. Zadnji upis u maticu ovoga svećenika, kostrenskog župnika, bio je 16. studenog 1985., str. 71., br.18. Anton Zec⁴²

41 U *Službenom vjesniku Riječko-senjske nadbiskupije*, 1996., br. 1, na str. 44 piše: „Mons Šojat rođen je 6. listopada 1912. u Senju, gdje je završio osnovno i srednje školovanje. Teološki studij započinje u Ljubljani, a završava u Senju. Tu je 23. lipnja 1935. zaređen za svećenika. Iste godine poslan je u Rim na više bogoslovske studije, gdje 1940. stječe doktorat iz bogoslovlja. Već 1939. godine imenovan je profesorom filozofije i dogmatike u Senju, a 1947. profesorom VBS u Rijeci. Godine 1940. imenovan je upraviteljem župe Grižane. Kroz četiri ratne godine bio je vjeroučiteljem u ogulinskoj gimnaziji, pa nakratko kapelan i vjeroučitelj u Senju. Od 1946. do 1947. upravlja župom Ravna Gora. Godinu potom imenovan je upraviteljem župe sv. Križa u Rijeci, a od 1955. do 1958. upravlja župom Divjake. Nakon toga, kroz dvanaest godina nalazi se na čelu bakarske župe. Dugi niz godina bio bakarski dekan. Zadnja pastoralna služba bila mu je u Kostreni, gdje je bio upraviteljem župe od 1974. do 1979. Na razini Nadbiskupije vršio je neko vrijeme službu generalnog vikara i suca dijecezanskog ženiđenog suda. Briga za svećenička zvanja zauzimala su značajno mjesto u životu našeg Pokojnika. Tako, kad je 1947. godine otvoreno Centralno bogoslovsko sjemenište u Rijeci, s velikom ljubavlju i zalaganjem prihvaća službu vicerektora i profesora dogmatike. Suočeni s malim brojem bogoslova, zalaže se za otvaranje srednje škole za starije mladiće koji će se u njoj ubrzanim tempom spremati za studij teologije. Mnogi naši svećenici došli su tako da svećeništva. Od 1966. do 1968. dr. Šojat vrši službu rektora Visoke bogoslovske škole u Rijeci, a nakon toga kroz šest godina rektor je Bogoslovske sjemeništa u Rijeci. Za svog boravka u Bakru počinje izdavati list „Bakarska zvona“, koja će kasnije postati mjesečnikom cijele Nadbiskupije pod nazivom „Zvona“. Zajedno s mons. Antom Sironičem uređivat će ih do pred nekoliko godina. Svećenička revnost i plodna svestranost našeg pokojnika bili su razlog da ga njegovi poglavari označe raznim crkvenim počasnim naslovima. Tako je 1959. godine bio najprije imenovan kanonikom senjskog i modruškog kaptola, pa tajnim komornikom Njegove Svetosti Ivana XXIII, zatim prelatom i propositom Metropolitanskog kaptola u Rijeci, te konačno 1985. godine apostolskim protonotarom.“ O Josipu Šojatu vidi također: *Zvona*, 4 (1985), 7; također: *Zvona*, 3 (1996.), 3. Vidi također: Mile BOGOVIĆ, *Visoko školstvo na području Riječko-senjske metropolije*, 74: „Šojat Josip, mjesto rođenja - Senj; živio - od 1912. - 1996.; studirao - 1933. - 1935.; zaređen - 1935.“ Također vidi u navedenom djelu stranice: 113, 116, 276, 278, 181-282, 284, 288-289; 292, 300-301, 313, 387-391, 477, 482, 493, 519-520, 530-531. Dr. Josip Šojat u *Spomenicu* ove župe za svaku je godinu svojeg pastoralnog djelovanja u župi unosio zabilješke, i to na str. 56-69.

42 Anton Zec, u vremenu dok je upravljao kostrenskim župama sv. Lucijom i sv. Barbarom, istodobno je bio župnik župe sv. obitelji u Rijeci, stanovao u Rijeci, u župnom domu te župe (ulica Šetalište trinaeste divizije br. 101). U toj su župi u župnom domu stanovale i pastoralno djelovale tri redovnice iz Družbe sestara Presvetog Srca Isusova. Anton Zec nedjeljom je, a ponekad i radnim danom, iz Rijeke dolazio u Kostrenu služiti sv. mise i obavljate ostale župničke dužnosti. A. Zec je iz Linardića, otok Krk, rođen je 29. studenog 1938. Za svećenika je zaređen u Rabu 30. lipnja 1963. godine. Nakon osnovne škole sjemenišnu gimnaziju i teologiju polazio je u Pazinu. Pastoralno je služio u ovim župnim zajednicama: 1963. - 1964. upravljao je župom Stara Baška iz Krka; 1964. - 1970. upravitelj župe Dubašnica. Objavio je manju knjižicu naslovljenu *Dubašnica jučer i danas* (1969.); 1970. - 1971. zamjenik župnika u Malom Lošinju i Čunskom; 1971. - 1985. u Riječko-senjskoj nadbiskupiji, župnik u Rijeci, Župa Svete obitelji i župnik u Kostreni, Župa svete Lucije i Župa svete Barbare; 1985. - 1993. voditelj Hrvatskog apostolata u

prema Matici krštenih u župi sv. Lucije u Kostreni pastoralno je djelovao od 24. lipnja 1979. do 16. studenog 1985. Zečev je rukopis u ovoj matici čitak i ravnomjeran. Imena i prezimena krštenika uvijek piše velikim, jasno uočljivim slovima. U slučajevima kad je krstitelj neki drugi svećenik, sve podatke u maticu unosi A. Zec, što je vidljivo po rukopisu.

26. Ivan Stošić

Peta knjiga Matice krštenih župe sv. Lucije u Kostreni bilježi prvo krštenje koje je upisao Ivan Stošić, „up. žup.“, 25. prosinca 1985., na str. 71., br. 19. I. Stošić godine 1993. počinje krštenja upisivati u novu, šestu knjigu (svezak A)⁴³ Matice krštenih, od datuma 3. srpnja 1993., str. 1., br. 30. I u jednoj i u drugoj knjizi Matice krštenih upisi su unošeni tintom. Obje matice krštenih kostrenske župe sv. Lucije svjedoče da u razdoblju od 25. prosinca 1985., najprije kao upravitelj župe, a od 1990. godine kao župnik, u ovoj župi u kontinuitetu pastoralno djeluje svećenik Ivan Stošić.⁴⁴

Zaključak

U Župi svete Lucije u Kostreni od njezina osnutka 1789. pa nadalje, biskupovim mandatom pastoralno je djelovalo 25 svećenika, sa sadašnjim župnikom 26 svećenika na službi. O njihovu pastoralnom djelovanju, pod vidom sakramentalizacije, svjedoče matice. U ovome članku uzimane su u obzir samo matice krštenih koje su pisali ti isti svećenici. Tim se maticama ovdje pristupa kao arhivskom vrelu na temelju kojeg se iznose podatci o vremenskom razdoblju pastoralnog rada nabrojanih svećenika. Matice jesu pouzdan povijesni izvor, ali one ne ocrtavaju svu vremensku radnu svećeničku nazočnost u župi i ne obuhvaćaju cjelokupnu pastoralnu djelatnost pojedinog svećenika. Ove su matice

biskupiji Brooklyn u Astoriji (New York); 1993. - 2003. župnik u Puntu i upravitelj župe Stara Baška. U Puntu je izdavao list *Saće*; 2003. - 2009. župnik u Vrbniku i dekan Vrbničkog dekanata; 2009. - 2013. župnik u Njivicama. Posebno zanimanje pokazivao je za vođenje bračnih susreta i obiteljski pastoral. Bio je član nekih biskupijskih vijeća. Umirovljeničke dane živi u Svećeničkom domu sv. Josipa u Krku. Usp. Anton BOZANIĆ, *Svećenici i župe na području Krčke biskupije od 1900. do danas*, Krk, 2012., 73-74.

43 Knjiga (svezak) ima smeđe korice na kojima piše MATICA KRŠTENIH. Tiskane rubrike na svim stranicama u ovoj knjizi matice jesu: strana, redni broj, godina; datum krštenja (dan, mjesec, godina), IME, prezime, sin ili kći, datum rođenja, mjesto rođenja, jedinstveni matični broj građana; prebivalište (adresa); Otac (ime, prezime, vjera), Majka (ime, djev. prezime, vjera), Crkveno vjenčani; Kum (ime i prezime); krstitelj (ime, prezime, služba); naknadni upis i bilješke (potvrda, crkvena ženidba...). Visina je knjige 44, širina 31 i debljina 6 cm. Ovaj se svezak kao knjiga, kupljena u Ordinarijatu, već nakon prve godine upisivanja pokazao, što se tiče uveza, loše kvalitete.

44 Rođen je 4. studenog 1951. u Ogulinu. Školovanje i formacija: Ogulin, Pazin, Rim (Gregoriana, Germanicum et Hungaricum); đakonsko ređenje: Rim, 1979.; svećeničko ređenje: Rijeka, 1980.; župnik kostrenskih župa sv. Lucije i sv. Barbare od 1985.; predavač na Teologiji u Rijeci od godine 1985. Vidi također: *Riječka nadbiskupija. Župe, ustanove i osobe*, Stanje 1. ožujka 2018., Rijeka, 2018., 129.

registrirale samo dio pastoralnog rada. U eventualnim pokušajima prikaza cjelokupne pastoralne djelatnosti pojedinog svećenika s ovog popisa trebat će posegnuti i za drugim povijesnim vrelima. Iako je Tridentski koncil (1545.-1563.) donio odluku da se u župama Katoličke Crkve trebaju pisati matice, iz sačuvanih matrica ove župe vidljivo je da u početku provođenja ove koncilske odredbe u Senjsko-modruškoj biskupiji nije bilo obrazaca koji bi određivali kako se i što treba unositi u matice. Zbog toga su pojedini svećenici sami oblikovali upise i zato u tim maticama nalazimo sadržajno različite elemente i načine upisivanja. Kasnije su se ustalile određene rubrike i obrasci za matične knjige. U prvom razdoblju postojanja župe svećenici su podatke u matice zapisivali latinskim jezikom, pri čemu je kod nekih zamjetno skromno poznavanje tog jezika, a od sredine devetnaestog stoljeća hrvatskim jezikom.

PRIESTS IN PASTORAL MINISTRY IN THE PARISH OF ST. LUCIA IN KOSTRENA FROM 1790 UNTIL TODAY ACCORDING TO THE BAPTISMAL REGISTERS

Summary

The article presents data related to priests active in pastoral ministry in the Parish of St. Lucia in Kostrena from 1790 until today according to the Baptismal Registers. By using archival sources and literature, the author presents a list of priests active in the parish pastoral service. Remaining faithful to his basic intention of stating the exact period of service and some fundamental data about the 26 priests, the author also outlines the characteristics of the baptismal records as well as some circumstances of the activities of the parish priests. The author also describes the sources he uses, primarily the Baptismal Registers. In the first period of the existence of the parish the priests were recording baptisms in Latin, while starting from the mid 19th Century they started inserting records in Croatian.

Keywords: Parish of St. Lucia in Kostrena; Baptismal Register; Laurentius Fridericus de Munier; The Diocese of Senj-Modruš; The Archdiocese of Rijeka-Senj; The Archdiocese of Rijeka.